

ЮКЪАРЛО
ГалгӀайчен 85%
бахархоша, боахам
эцаш денна ахча,
тешшаме да аьнна
лоархӀ

15

НАБКЪАШ
ГалгӀайче машенаш
лелача накъа тӀа,
боарам гойташ йола,
знакаш еш латт

9

СЕРДАЛО

WWW.SERDALO.RU

ГІАЛГІАЙ МЕХКА КЪАМАН ЮКЪАРА ГАЗЕТ

№15 (12542)
Тушоли бутт,
21 ди, 2022 шу

Газет арадувл 1923-ча шера
бекарга бетта 1-ча дийнахъа денз

1973-ча шера
«Сердало»
газета
«Знак почета»
яха орден
еннай

12+

ЮКЪАРЛО
СКФО регионашкарча
Іалама нахаца кхетаче
йир Чайка Юре

2

БОЛАМ
«Таханара ишкол»
яхача регионални
проекта лаьрхӀа,
3 миллиардеи 219
миллионеи сом
хьожадергда
ГалгӀайчен

3

ДОГЦИЕНА ГІУЛАКХ
ГалгӀайче «сагӀа»
даьккхар, Украине
дӀахьош йолча
спецопераце,
байнарашта лаьрхӀа

4

НАБКЪАШ
Кхаь юрта гӀаш
леларашта, дехъабувла
меттигаш ергья

6

ЮРТБОАХАМ
ГалгӀайчен,
лоамашкарча
районашка бахача
наха лаьрхӀа, ярмарка
дӀайихьар

8

@gserdalo

vk.com/gserdalo

Дзен сердало

www.serdalo.ru

Керда гӀала

Магас хьакхелла, 28 шу дизара хетабаь
суртдокументальни гойтам хьабийлар
вай мехка

3

Цеманта тӀий

ГалгӀайче хьалде
доладаьд,
аьшка бетонах дола
тӀий, Шолжа хина
тӀагӀолла

15

ГалгИайчен Халкъа Гулламе дийцар, республике ший доалахъара, юртбоахам лелабар хьаллацарах

Султыгнакъбан Йоакъап

Халкъа Гуллама заседани дIахьош, депутаташ дийцар, республике ший доалахъара юртбоахам лелабара, новкъостал деза аьнна. Цига иштта ГалгИай Республика Правительствда балха отчетега ладийгIар, из дувзаденна дар хий хилийтара оттадаьча хаттарашца, иштта дийцар къаман проектш маьхальяра дош а, дIахотаккар региона законопроектш, иштта закон хвалхашка оттадаь декхараш хьоахадир аьлар, «Сердало» газетга, ГалгИай Республика Парламента пресс-служба.

Парламента эггара лоархIамегIа хетача хаттарех дар, ГалгИай Республике гIолла «Доалахъара юртбоахам лелабара болх дегIабоалабара паччахьалкхено новкъостал дара дола дош дувцар». Из лаьрхIа вIашагIделлад, безам болча бахархоташа шой доалахъара юртбоахам лелабергболлаш, из дегIабоалабара царна новкъостал дергдоллаш, эшаш дола хьаллаш Iалашдара царна паччахьалкхено терко лоттаергIолаш. Цар цунцара безам совбакхарара еш терко я из паччахьалкхен оагIоракъа. Цу законопроекта чуйоагIа, дукха, наха пайдана хургIола оагIонаш. Масала, доакъарца, хьайбашца, фуна материалаца, продукци маьхальякхарца, бIаьцовгIаш лорадарца паччахьалкхено — Iалашо яр, иштта кхьидолча новкъосталех лаьца да цу тIа.

Экспертшаша яхачох, ГалгИай Республика районшак доалахъара юртбоахам лелабаро, из дегIабоалабаро, уж дукхагIа хиларо-таро хулийтаргья, регионе гIолла, тешшаме кхачана продукцияца Iалашо лоаттае.

СКФО регионашкарча Iалама нахаца кхетаче йир Чайка Юре

Султыгнакъбан Йоакъап

СКФО РФ Президента полпред волча Чайка Юре, кхетаче йир регионашкарча Iалама нахаца. Цу лоархIамеча вIашагIкхетаре гулбенна хилар: Кьилбаседа-Кавказе бусалба наьха Координационни кхуврча кулгалхо, Черсий мехка муфтий вола Бердиев Исмаил, Селий мехка муфтий Абдулаев Ахмад, Хирий

муфтий Гацалов Хаджимурад, Балхарой мехкара муфтий Дзасежев Хазраталий, Ставрополера муфтий Рахимов Мухьаммад, иштта, вай мехкарча «Барт» яхача дин доаржадеча кхуврча кулгалду Саганакъбан Ахмад. Гулбеннача дийшача наха дийцар, регионашта юкьера бувзам чIоагIбеш тоабергбарех.

ВIашагIкхетаре хиннараш-

та, Чайка Юре дIавовзийтар цу дийнахьа оттаваь, юкьерча бувзама гIулакхах волча полпреда гIонча вола, Валиев Айдамир. Къаьстта цу хIаман лакха терко елга гушдар. Ший меттиге юха керда хержача Бердиев Исмаилага, из балха тIехьа даькъала вувцаш, къамаьл дир Чайка Юре. Белгалдир, округе дахача къамашта юкьера безами, вIаши оагIув лелабеш хилари геттара лоархIаме долга,

тахан латтача хана. Ца хьоахадеш дисанзар тахан Украинне этга хьал. Чайка Юре теркалдир, цига тIема декхараш дIахьош болча российский салташа дIахьокха майрали гIулакхи. Иштта кхетаче дийцар дин институташка, субъектай округе кхоачашде дезарех. ВIашагIкхетар йисте даьлар, массанена, шой оагIоракъа цар дIахьоча нийсача белхах, баркал оала кьахаташ луш.

Госдума депутат вола БIархой Бекхан, Украине байначар дезал болча ваха хилар

ГIазданакъбан Ахмад

«Единая Россия» яхача парте доакъашхошца, Украинерча тIем тIа байнарий цагIарабараш болча, ваха хилар Госдума депутат вола БIархой Бекхан.

«МагIалбике, Шолжа-пхье, Назране — баха, кьонгаш байна, дегаш деха бола, нах болча чувтташ чакхьаьлар БIархой Бекхани, Дарсиганакъбан Мухьмади. Шоашта могоча дешашца, халоно човхаьбаьча наьха

дегаш тедаь, шоашкара цьаьца, гIо-новкъастал дир депутаташа. МагIалбикера хьалхара имам ГIуражанакъбан Хьасан дIакхелхача таьзете баха хилар парламентареш. Иштта, уж вIашагIкхийтта хилар, дий-

шача нахаца: Бьаьтаранакъбан ИбрахIамаци, Шаденакъбан Хьусенацеи. МагIалбике дотташ латтача доккхача маьждига лаьрхIа, ахча делар депутаташа дийшача нахага», — хоам бу парламента пресс-служба.

Республикерча пхьешта юкье эггара дикагичарех лоархлаш я - Магас

Султыгнакыан Йоакбап

Республикерча пхьешта юкье эггара белгалычарех я аьнна кьоастаяь, тахан, Магас. Куц хозем, бахача наха паргIатей моттиг я аьнна шийгахьа эзрех я из пхье.

2021 шера баьча хоржамашта юкье, 193 балл кхачар денна хозлуш латгача Магаса. Из хоржам беш экспертша дIабихьача белха юкье теркалдаьраш да: зизаш, гаьнаш хилара Гулакх, наха арабаьлча салага моттигаш кьоастаяр, урамашкара хьал, иштта кхьдараш а.

2021 шера, 1117 Россерча пхьешкара хьали куци тошкаш чакхьаьлар РФ гишлех йола министерства. ХIара денна тоалуш йоагIача Магаса аьттув баьлар, республикански рейтинге хьалхарча меттиге отта. Пхьен хьал тахкара оттадаь, республикерча юкьера баллаш 155-га кхоачаш да.

Магас хьакхелла, 28 шу дизара хетабаь суртдокументальни гойтам хьабийлар вай мехка

ГIазданаькыан Ахьмад

Магас, тахан, ший 28-га дола шу дездеш я. Цу ден хетабаь боккха гойтам хьабийлар, Малсаганаькыан Тухана цIерах йолча вай музей. Маьлха-пхье оалаш йола Магас хьакхеллар 1238-ча шера, хоарцяьча Алания яхача столица доазон тIа, 1994-ча шера. Тахан, кьаьнара Магас 1080 шу дузаш хургьяр, - аьлар тха газетага музей пресс-служба.

«Кьаьнарча Магасо вIаши дувзадаь хиннад дукха наькьаш. Малхбоалера, Малхбузера, Пинбухьера, Кьулбехьера базархой дIа-хьа уха доккхий наькьаш цун керахь даьдад. Тахан археологашта корайоагIача тайп-тайпарча хIамаша бакьду, цу хана цига баьха нах лаьтгашца, хьайбашца, иштта, кхьйолча говзалца кьахьегаш баьхалга. Гаьнна тIехьашка йисача заман истореца, ювзаенна хIамаш корайоагIа, тахан, археологаш-

та, шоай болх дIахьош. Цига кораяьча экспонатех цхьаццаяраш, тха музейе яда. Царна юкье ба: кхалнаьха куцала барзкьех бехка дошо маха, дошо гIозарч, иштта кхьйола лакха мах бола хIамаш а. Музее улл, Магас мишта хила еза хьахьокхаш йола, юххьанца оттаяь схемаплан. Тахан пхье куц тоадеш, хоздеш лагта, бIаь метрах йола гIала а цу схема юкьейодаш я.

Туханарча дийнахьа, дунен тIа эггара лакхагIа лоархлаш йола, из гIала Гиннесса рекор-

дий книжка юкье яхай. Оаламага (легенда) диллача, цун когаметта, дуккха хьалха дIаяхача хана, дунен тIа эггара йоккхагIа йола, цу ханарча наьха бокьонаши паргIатей белгалычар йола гIала лаьттай. Цу заманца дувзаденнача кьамаьло теркалдечох, цун когаметта кхьйола гIала оттаеш дола кьам, вIаши барт-безами, син денали лакха долаш хила деза. Иштта долча кьаман бокьо хиннай, керда гIала цига оттаяр», — дийцар тха газетага музей болхлоша.

«Туханара ишкол» яхача регионални проекта лаьрхIа, 3 миллиарди 219 миллиони сом хьожадергда ГIалгIайчен

Султыгнакыан Йоакбап

Премьер-министр волча Сластенин Владимира кулгалдеш, ГIалгIайчен беррига министрш чулоацаш йолча, йоккхача кхетаче проектни Гулакхех болча кхуврча кулгалхо волча Малсаганаькыан Бекхана белгалдир, вай республика федеральни бюджетера 3 миллиарди 219 миллион сом ахча хьождаьлга. Из ахча хьождаьлд «Дешар» яхача кьаман проекте чуйодаш йолча, «Туханара ишкол» яхача республикански про-

екте гIолла. ГIалгIайчен правительствас, федеральни оагIонца дIачакхьахьа оттаяь кхьа а 40 проект я аьнна, теркалдир кхетаче.

Из болх, тахан, ший графиках дIахьош ба. Пхьешкара доазонаш тоадара тIехьа, кхеллача контрактех дар а, таханарча дийнахьа, кийчам болаш да. Кхетаче йисте йоалаш Сластенин Владимира теркалдир, хьахьождаь деррига ахча, ший наькьа тIа дIадаха дезалга. ХIаьта болх ший ханна йисте бала беа, ха йIаьх а ца еш.

4 ДОГЦИЕНА ГІУЛАКХ

Москве бахача 300 гІалгІай къман сага, буа кхачах дизза тІормигаш делар

Султыгнакъбан Йоакъап

Таханарча дийнахъа Москве бахаш болча 300 гІалгІашта, тайп-тайпарча даарех дизза дола тІормигаш делар. Вай Мехкдас Келмата-накъбан Махъмуд-Іаьлас баьча соцамах, РФ сенатор волча Хамчнакъбан Билана гІо деш, укх езача хана, гІалгІай къман тІера лаьрхІа доккха сагІа даьккхар Москве.

Из хоам бу, Москверча Постпредстве. СагІа дийкъ-арашта юкъе ба: ха яха нах, бераш, иштта, таханарча дийнахъа из гІо эшаш бараш. Тхьовра дензахъа оттадаьча басса, 500 кийла дулх дийкъар кхьдолча даращца. Беркате гІулакх вІашагІделлараша доккха баркал аьлар, из дІадахъа шоашта гІо дерашта.

Вай мехкара Россе журналистий Союза кхуврч, ший ди дездеш ба

ГІадзанаькъбан Ахьмад

24 шу хьалха, 1998 шера, тушолла бетта 13-ча дийнахъа вай республике хьакхеллар Россе журналистий Союза кхуврч. ВІашагІкхетар дІадихьар «Сердало» газета фусаме. Цу гІулакха кулгалде тІадиллар вайна масанена йовзаш йолча, тІехьагІа Къаман Собране депутат хинна дІаоттаргІолча журналиста, Овшанаькъбан Жансурата.

«Из моттиг духхъала нах вІашагІбеттабалара кхелла яц. Къаман гІулакха къахьегаш бараш гуллу кхуврч ба из. Дог тийша ва со, оаша дІахьоча наькъо вай къаман дуккха дикаш дергмадий аьнна. Журналистий кхуврч, кхы дІахо а дика къахьегга, даькъала бувц аз! Аьт-тув болаш, хІара денна шоай балха тІехьагІа лакхагІа долча лагІа тІа болаш дІабаха низ хилба журналистий», — аьлар ший къамъала юкъе чухьарча бувзамаи къаман политикахи йолча министерства кулгалдеча Беканаькъбан Вахас, журналисташ цу денца даькъала а бувцаш.

Россе журналистий Союз, журналистий бокъонаш лораеш йола юкъара моттиг лоархІаш я. Цун юкъе я 85 регионални отделе-ни. 2017 шера дензахъа, цу кхуврча кулгалдеш ва, тележурналист вола, Соловьев Владимир.

ГІалгІайче «сагІа» даьккхар, Украине дІахьош йолча спецопераце, байнарашта лаьрхІа

Султыгнакъбан Йоакъап

Шолжа района администраце, ГІалгІайчен къаман политиках, араьарча бувзамах, кепайоазон, хоамий Министерстваца цхьана, Украине дІахьош йолча лаьрхІа операце даькъалоацаш байнача вай кагийча наха, иштта доазонаш къоастадеш латта КПП дІакъовларах ГуржегІа, Туркий мехка баха безаш боккха мухъ тІаболача машений води-

телашта тІера «сагІа» даьккхар.

«Лоамий дукъах тІехвалара бола никъ хьабелларга хьежаш латгача водителашта лаьрхІа, боккхача яьчу плов кийчдаьдар, чей, хурмаш, шийлача маларах дола тайп-тайпара хиш а дар», — аьлар акци вІашагІеллараша.

Хоам бу, из сагІа денна баьлча гулбеннараша, мовлат а дийшар, дулаш а дир.

ГІалгІайче, таро йоацарашта новкъостал дара йола, акци дІахьош я

Коазой Мадина

ГІалгІай Республика Кулгалхочо аларах, вІашагІелла, дикача гІулакхий акци дІахьош я вай республике. Из лаьрхІа я, таро йоацача наха новкъостал дара. Акци дІахьош, волонтераша таро йоацарашта, заІапхошта, да-

нана доацача бошта, цхьаь биссача боккхийча наха, бокъонашлораеча органиий, шоай служебни декхар кхоачашдеш байнарий дезалашта — дІаекъ кхачана продукташ. Берригаш а — 1300 дезал.

ГІалгІай Республика юрт-

боахама Министерстве беча хоамах, волонтерий новкъосталца дІахьош ба из болх, цу чу йоагІаш да: хІара цІенна лаьрхІа 50 кг чуйода хьора галий, 5 кг чуйода шекара гали, генарий даьтта, хурмаш, чей. Из 2000 сома маьха да. Цунга дІадодаш дола ахча хьаьжожадаьд ГІалгІайчен къам

дегІаахара Фондера.

«Беа Мархий бутт йистебалалехъа дІадекъа лерхІ 20 тонн дулх», — аьлар юртбоахама Министерства болхлочо, цо ше а дика даькъа лоац, белгалъаьча складера, уж продукташ, хІара дезала йоагІараш, кийчеш.

ГалгӀайчен дикагӀчарех цаӀ йолча колледжо, ший ялх шу дизар белгалдир

Султыгнакъбан Йоакъап

«Кылбаседа-Кавказа Гаьгенакъбан Гирихана цӀерагӀча инновацие колледже мероприяти дӀайихьар колледжа ялх шу далара а, иштта галгӀай йозонхочунна, байтанча Гаьгенакъбан Гирихана 77 шу дизар а цхьана дездеш, аьлар Шолжа пхье администраце.

Цу дикача кхетаче дакъалоацаш хилар, шахьара кулгалхо Гумаранакъбан Аслан, ший гӀончаца Завьиганаъбан Мувсайца.

Дешара кхуврча студенташца, цар даьшка-ноаношка, хь-

хархошка ше кхайкарал деш Гумаранаъбан Аслана белгалбир колледжа лерхӀам, иштта из хӀара шера дешара хьаькье дегӀайоагӀаш хилар.

Тахан, ГалгӀай республика дикагӀчарех цаӀ я из дешара программага а, хьлашка а, укказа деша багӀача студентий дукхалга а диллача», — аьлар Шолжа мэра.

Цо хьехамчашта а, студенташта а ловцаш доахаш дола дешаш аьлар, иштта даькӀалбийцар уж берригаш а, укх Безача Мархий беттаца, марха атта кхабар а машаре бахар а ловш.

ГалгӀай меттах баь гуллам арахийцаб Кьаман библиотеке

ГӀазданаъбан Ахьмад

Регионашта юкьерча Илман-практически конференцех дар, деша аьттув болаш хургва, хӀанзчул тӀехьагӀа моллагӀа а. «Масанена лаьрхӀа хоам» яхача российски программаца, вай республике дӀакхехьача «Са наьна мотт» яхача программе кхеллаб, Кьаман библиотека болхлоша из лоархӀаме гуллам. Цу юкье яхай конференцера материалаш «Наьна мотт регионерча метта политика юкье лорабар» аьнна, деша хьалхе латташ.

«Кьаман библиотеке, дӀадахача шера, дукха кьаьхьегаш кхетачеш дӀакхехьар. «Кьаман политика йоаржар» яхача программе чуйолхаш йола уж, кхетачеш вӀашагӀехкаяр «Масанена лаьрхӀа хоам», яхача комитетти, регионашта юкьерча библиотечни бувзама кхуврча.

Культурах йолча министерства болхлои Илман-тохкама института доакьашхойи юкье а болаш, дӀакхехьар уж вай республика лоархӀаме йола кхетачеш», — дийцар кьаман библиотеке. Тахан арабаьнча гуллама юкье дахад, Илман конференцешка культурай дешарай министерствай болхоша дийцараш, иштта, лингвисташи, Илманхоша-социологаша даь кьамаьли. Цар массане дувц, мотт лорабергболча, цун сий лакха лоаттадергдолча наькьаех. Иштта, гуллама юкье дахад Илман доккхий тохкамаш.

ГӀазданаъбан Ахьмад

Студенташта хьаьшаша довзийтар, цу унзарча наькьах хьадола зуламаш.

Миннаца болхлоши, терроризма духьале лелаеча комиссеси кхетаче йир Назранерча колледжа студенташца. Кагирхошта дийцар терроризмахи экстремизмахи уж лорабергболча наькьах.

«Студенташта хьаьшаша довзийтар, цу унзарча наькьах хьадола зуламаш. Интернете гӀолла, цу харцача оагӀон тӀа нах тӀахьехаш багӀарашта духьала лелаебезача тӀемах дийцар, дийшача саго. Терроризма духьале лелаеча комиссен доакьашхо волча Котанаъкъбан Гаьлас белгалдир, цу воча наькьа тӀа ваьнна харцача нахага ше тӀехавайта дӀагӀоргволча саг, ший сийрда вахар дехкарех ва аьнна.

Цу гӀулаках лорабала безалга, тешам боаца сайташ хоенна моттиг хуле, хье ца душ гаьдалга хоам бе без-

Экстремизмахи терроризмахи дараш дийцар студенташта

алга хьалхадаьккхар кхувш йоагӀача тӀехьен» — дийцар тха газетага Миннаца пресс-службе. Кхетаче йисте йо-

лаш, студенташта дийкьар цу унзарча зуламах лоравалар хьалхадоаккхаш дола каьхаташ. Интернете нах

тувлабеш багӀарашта, духьала де дезарех оттаяь материалаш яйзар студенташта.

МагӀалбике «Зарница» яха тӀема-спортивни ловзар дӀадихьар

ГӀазданаъбан Ахьмад

МагӀалбике «Зарница» оалача, тӀема — спортивни ловзаре вӀашагӀкхетар дӀадихьар кхувш боагӀараша

Шоай тӀема кийчо дӀахьокхаш хилар вайкагирхой, МагӀалбике дӀадихьача «Зарница» оалача, тӀема — спортивни ловзаре. Из вӀашагӀкхетар дӀадихьар кхувш боагӀарашта тӀемапатриотически кхетам луча доазон тӀа. ХӀара бера аьттув хилар шийна ховр, Юмадаьр тахка.

Яхьашта юкье тайптайпара оагӀонаш яр — пневматически топ меттахьа тохар, автомат вӀашагӀьяьккха, тӀаккха юха хьагульяр, турника тӀа валар, хьалхавоаларгах вадар. ДукхагӀа дола бераш, дикка кийчо яьрех дар. Массанена юкьера, белгалбаьннарех ба аьнна, кьоастабир пхьерча №18 йолча ишкола дешархой. ДӀахо, котбаьннараша, кийчо ергья финальни ловзара юкье баха. Из хургда, хьатӀабоагӀача бетта, 6-ча дийнахьа.

ГалгIайчен полице хьалаьцаб «Лирика», «Тропикамид» йохкараш

Султыгнаькъан Йоакъап

ГалгIайчен полицейскаша чIоагIагIа йола молхаш «Лирика», «Тропикамид» йохкараш хьалийцаб, аьлар ГалгIай Республике гIолла йолча, МВД пресс-служба.

«Россе МВД МО «Малгобекский» болхлоша, иштта ГалгIай Республике гIолла йолча МВД, наркотикаш йохкарашта тIахьожам лоттабеча Урхалено, карарча шера, тушола бетта цхьайтIагIа дийнахьа, РФ УК 234 ст., 3 ч. хьадийллача уголовни гIулакшах оперативно-розыска болх дIабихьача хана «Лирика», «Тропикамид» оалаш йола, чIоагIа Iаткъаш йола молхаш гучаяларах ши саг отделе Iочуволавир, цар из, иштта хилар а чIоагIдир», — аьлар бокьонаш лораяра боахаме.

Хоам бу, уж нах хIанзарчоа, нах, лаяча чубокача моттиге дIабигаб.

ГалгIайчен вахархоцо, суда хьалхашка, жоп лургда ше боккха кхаь эцарах

Султыгнаькъан Йоакъап

ГалгIай Республике гIолла йолча, РФ СК лоткъам эцача урхален, геттара чIоагIагIа дола гIулакшаш тохкача, хьалхарча отдела следователя йистедаьккхар региона 35 шу даьннача, Министрства хьалхлелаяча говзанча духьала хьадийлла хинна, уголовни гIулакш. Из саг бехке ву, цо боккха кхаь ийча хиларах аьлар, «Сердало» газетага ГалгIай Республике гIолла йолча, РФ СК СУ пресс-служба.

«Лоткъамо хьагойтачох, дIадахача шера, Назране, къаракь докхаш йолча коммерчески организацие кулгалхочунгара цхьа миллион, пхи бIаь эзар сом ахча хьайицад. Из ахча деннад, лицензи кхы дIахо а болх бе бокьо луш хилийтара, къаракь дIахо а докха йиш йолаш хургдолаш», — аьлар лоткъама урхалене.

Хоам бу, цу тайпара бокьонах доацаш ахча хьаэцарах, из саг хьалаьцав ГалгIай Республике гIолла йолча МВД болхлоша. Из бехке веш дола каьхаташ, дIадахийтад суде.

Кхаь юрта гIаш леларашта, дехьабувла меттигаш ергья

Султыгнаькъан Йоакъап

«Кавказ» яхача трасса лакхе гIолла, дехьабувла йиш хургйола моттигаш ергья, вай мехкарча кхаь юрта. Наьха кхерамзле лораяра тIехьа, юкьеодоаладаьд из беркате гIулакш. Цох лаяца дийцар вице-премьер вола Фаттахов Тимури, «Кавказ» наькба кхуврча кулгалду Лукашик Александри юкье болаш, Правительство дIайихьача кхетаче.

Хьакимаша дийцар наькбашка дIадахьа дезача доккхача белхех.

«26 километр бола, Хирий доазон дIатIаотгачара хьаболабелла, Эбарг-Юрта Iочукхачалца бола никь тоабеш йолча проекто, из никь дIашербергба. Магасеи Эбарг-Юртеи машенаш дIахьа къасташ йола моттигаш Iалашгьяьй, из тайпара болх дIабахьа лерхI Назране а. Цу

гIулакхо машенаш дIахьа йийкьий, наькбаш мукьадоах. Цунга хьежжа, наькба тIара хатараш а кIезигагIа хургда. Магасера гом а, кIезига, паргIатагIа хургба. Хьалхара белхаш дIадоладаь къахьегаш ба цига а. Укх деношка, знаках Iооттаяь, разметкаш ергья», — аьлар Правительство.

Фаттахов Тимура белгалдир, бахархой дехарах Мехкдас баьча соцамах, кхаь юрта машеннаькба тIа хьатIабувла

безаргбоацаш, къабстта, наха дехьабувла моттигаш хьальергья аьнна. Укх шера из болх дIахьоргба Яндаре, тIадоагIача шера Буро-КIалеи, ГIаьзе-Коаи. Модулни переходаш оттаергья нах дукхагIа хулача моттигашка. Лакхача боараме, моллагIа волча сага дехьавала аьттув хургболаш, хургья уж моттигаш. Иштта, нах лорабара тIехьа, лоархIаме белхаш юкье доладергда федеральни наькба тIа а.

ГалгIайче бензина мах хувцалуш бац

Султыгнаькъан Йоакъап

ГалгIайче, бензина мах цхьатарра латт, кхы хувцаца луш, цо таро хулит регион социально-экономически дегIаяра масса оагIорахьа болх дIабахьа, — белгалду ре-

спублика доагама мах оттабераша.

Цу тайпара, таханарча денна, ГалгIайче эггара чIоагIагIа хоатташ долча Аи-92 бензина, цхьан литрах 48 сом мах ба, хIаьта Аи-95

яхачох, цхьан литрах 50 сом дех. Экспертаташ яхачох, Россе гIолла долча маьхашца нийслуш да из.

Масала, Москве, юкьера, Аи-95 цхьан литрах 53 сома маьхах да бензин, чудувтгача моттигашка, хIаьта Аи-92 мах

лохагIа ба, 48 сомал а чухьнахьа, цхьан литрах.

Йоккха башхало йоацаш, машенашта бензин чудувтташ йолча моттигашка, керттерча доагама мах, кхы хувцаца луш латт.

«Полицейский Дядя Степа-2022» яха конкурс, д'айолаенний вай мехка

Султыгнакьбан Йоакьап

Берий кхолламах йола, «Полицейский Дядя Степа-2022» яха, Ерригача Россе конкурс кхайка-ьяй МВД болхлоша.

Республикерча МВД «Полицейский Дядя Степа», яхача Ерригача Россе д'акхухьача конкурса юкье дакьа лаца бех, мехка-хой. Конкурс д'акхухьара керттера бахьан — бераша, кагирхоша полице болхло дикаг'ича оаг'орахьа д'акхухьар шоай белхашца. Цо д'акхухьа кхувш йоаг'ича т'ехьен, тахан, полице болх-лочо д'акхухьор мелла атта бо-ацашеи бехтокхамеи болх ба. Иштта, бераштеи кагир-хоштеи дувцаргда цу наха т'алаттача декхарех дола кердадараш, иштта, х'ара саго харцача наькьех лора-валар мишта д'адахьа деза. Кьаман полице болхлочун, юхь д'акхухьаш дола, сур-таш гойтаргда х'аране. Бе-карга бетта 5-г'а ди кхача-лехьа, хьокха деза белхаш. Ялх шерагара дийтта шера-га кхачалца болчарна юкье, д'акхухь я конкурс.

Галг'айчен столице, наькьа бокьонаш йовзийташ йола, белгалонаш оттаяра болх д'акхухь ба

Султыгнакьбан Йоакьап

Галг'айчен столице, Магас-пхье нах дукха лелаш дола наькьаш, моттигаш тоаярал совг'а, наькьа бокьонаш йов-зийташ йола белгалонаш от-

таеш бола болх а д'акхухь ба, аьлар шахьара админи-страце.

«Наькьа болама кхерам-злен лалашо хург'юлаш, наькьа бокьонаш йовзийташ йола, бел-

галонаш оттаяра латт наькьаш-ка, массанахьа.

Цун керттера бахьан да, еррига эшаш йола знаках йоаг'ича моттигашка йоотг'яр, наькьа болама хьал машенаш-ца а г'аш а леларашта маьрша

даккхар», — аьлар Магаса мэра.

Экспертгаша белгалду, уж муниципальни декхараш кхо-ачашдар, чоаг'а эшаш хилар региона керттерча пхье маше-нашца а г'аш а леларашта.

ГИБДД рейдаш д'акхухь мехкарча пхьешка

Султыгнакьбан Йоакьап

Магасе д'айихьача рей-дах, нийсадоацараш юкье денна, 14 моттиг теркальйир ГИБДД болхлоша. Царна юкье бар: каьхаташ доацаш машенаца арабаьннараш, страховоу полис йоаца-реш, цхьацца дола това-рараш д'аи-хьаи кхакьар могадара тешал деш дола, каьхаташ доаца-реш. Ворх'И меттиг нийсь-елар, кораш баьддаь-ча машенаца, лоравеш дола т'ехкар теа боа-цаш лелаш.

Кхьодола кхоачамбоаца-реш а дар цу юкье. Из бер-рига болх д'акхухьара бахьан да, вай наькьаш т'а, ма хулла к'езигаг'а авареш халийтар, наькьашка лела нах лорабар. Дукха ха йоацаш д'айихьача рейдах, Назране, 15 меттиг нийсьелар дукха кхоачамбо-ацараш юкьеденна.

«Наькьах марха дастара» акци д'айихьар, Галг'айчен Маг'албика районе

Г'азданакьбан Ахьмад

Рамадан — из камоарша-ла, кьахетама, дег чура дика г'улакхаш дара бутт ба. Цу бетта Далла яь лалаш, массе-каза совйоалаш хилар кхета а деш, Маг'албика района ад-министраце «Наькьах марха дастара» акци, д'айихьар.

«Карарча деношка, малх чу-бузаш, муниципальни болхлой, наькьах боаг'ича наха лаьрх'а, Безача Мархий бетта наькьах боаг'арашка марха дастийта-ра хи шушаш а, иштта царца кхалла х'ама а ийца арабаь-лар. Вайна дика хеза а довзаш а да, ший ханнахьа марха да-стар чоаг'а деза долга. Цул

совг'а, сагага марха дастийтар, из марха кхакьбар санна, веза лоарх'аш ва, оал дийшача наха. Цунах хула маьл боккха болга а, дукказа, дийшача наха хьо-адеш дола дош да. Моллаг'а а, Даьла духьа, Безача Мархий бетта даь г'улакх, масеказа со-вдоалаш деза да.

Цу тайпара, Маг'албика

района муниципальни даькьа т'арча болхлоша, наькьа т'а, чу-ара воалаш хинна машена води-тель а кхьодола нах а ший хан-нахьа марха даста таро йолаш хилийтар, шоаш наькьа бар аьнна доацаш», — аьлар «Сер-дало» газетата муниципальни даькьа т'арча пресс-служба.

«Бессмертний полка» юкье дакъа лоацаш хургья ГалгӀайче

Султыгнакъбан Йоакъап

Ерригача Российски федерациа регионаш санна, «Бессмертний полка» юкье дакъа лаца кийчо еш я вай республика а. Россе «Бессмертний полка» керттерча штаба хьалха латтача, генерал-полковник волча Макаров Сергея беча хоамах, укх шера из акци, ковид даржалехьа ше хиннача бесса дӀагӀоргья. Бекарга бетта 9-ча дийнахьа, Россе пхьешкарча керттерча ураме Голла, болалургбанах из акци хьаллоацаш.

Вай республике из акци дӀахьоргйола моттиг — Магас я. Из ди, хӀара шера, йоккха кийчо еш дӀакхухь Россе ерригача регионашка. Ковид даржалехьа, 2019 шера, цу акцен юкье дакъа лаца арабаьнна, итт эзар гаргга дола, адам доладелар Магасерча керттерча урама новкъа Голла.

Тема доакъашхой сурташ айдаь, цар маьрша вахар доаккхаш лайнар, шоаш дицдергдоацалга чӀоагӀдеш, боллабелар тӀем тӀа хиннарий гаргара нах, тайп-тайпарча дешара кхуврчашкара студенташ, юрташкарча, пхьешкарча дукха бахархой.

ГалгӀайчен, лоамашкарча районашка бахача наха лаьрхӀа, ярмарка дӀайихьар

Султыгнакъбан Йоакъап

ГалгӀайчен лоамий юрташка баха нах, салоӀама деношка дӀайихьача ярмарке хилар. Укх наькъа, юртбоахама кхачана продукташ йохкара вӀашагӀелла ярмарка, лоамий ДжӀайрахьа хьалчу оттача яр аьлар, ГалгӀай Республика Правительства пресс-служба.

«Ярмарке эца таро яр, Безача Мархий бетта марха доагаш е дехкаш эшаш йола меттела, тӀехьагӀа а, ийца дӀаоттае, мегарйола кхачана продукци.

Из геттара лоархӀаме да дукха дезал барашта», — аьлар «Сердало» газетага ГалгӀай Республика Юртбоахама говзанчаша.

Белгалду, цу ярмарке

иштта маьха чухьнахьа эца йиш яр: дулх, тайп-тайпара даьтташ, баьцадаараш, сомаш, хьоар, кӀа.

ГалгӀай Республика Кулгалхочо Келматанаькъан Махьмуд-Ӏаьлас хьалхашка оттадаьча дехарах, регионе Голла, балха денош йистедаьнначул тӀехьагӀа, тайп-тайпарча шахьара, юрта ярмаркаш дӀахьош я хӀара

кӀира, уж вӀашагӀехкар я — ГалгӀайчен юртбоахама Министерства, ГалгӀай Республика АККОР-аца цхьана, иштта цига дакъалоацаш ба муниципальни даькъа тӀара кулгалхой.

Массехк хьалхӀа, ГалгӀай Республика Кулгалхочо ала-рах, Назране, 280 дезалла, благотворительни акцех, кхачана набораш ялар.

Украинерча тӀема юкье байнарашта тӀера, сагӀа дийкьар вай мехка

Султыгнакъбан Йоакъап

Мехкдас Келматанаькъан Махьмуд-Ӏаьлас баьча соцамах, Украинерча тӀема юкье байнарашта тӀера, сагӀа дийкьар вай республике. «Тахан акци дӀахьу шоллагӀа ди да. Буа кхача чубола тӀормигаш дӀадийкьар, цу тӀема юкье вахар хаьдарий цӀагӀара барашта. Юртбоахама министерства кулгалхочун гӀонча вола Беканаькъан Казбек, сагӀа декъаш, байнарий гаргара нах болча хилар. Шийна мога-ча дешашца тебе хьажар из, кьонгаш байна, дегаш

деха нах», — аьлар миннаца пресс-служба.

Теркалде деза, из беркате гӀулакх доаржадеш, вай мехкарча 1300 дезалашта, дуача хӀаманца гӀо даьлга. Царна юкье ба: таро йоацараш, дукха дезал бараш, иштта, тайп-тайпара буа кхача чубоалла тӀормигаш дийкьар ха яхача наха, могаш боацарашта, бойлахь дисача берашта. Цу наьха спискаш хьаййцай «Тешам» яхача фондера.

СагӀа дӀадекъара гӀулакх тӀадиллар, пхьешкарчеи юрташкарчеи администрацешта.

ГалгӀайче машенаш лелача навкӀа тӀа, боарам гойташ йола, знакаш еш латт

СултыгнакӀан ЙоакӀал

ГалгӀайчен Назрань — шахьаре, ЗаьзиганакӀан Идриса цӀерагӀча проспекте, цох хьакхеташ йолча урамашка керда асфальт биллачул тӀехьагӀа, автодора Министерства говзанчаша, къаьнара навкӀа бокӀонаш йовзийташ йола знакаш дӀаьяхачул тӀехьагӀа, дукха

ха йоацаш, керттерча машеный навкӀа тӀа, цох хьакхеташ йолча урамашка, навкӀа боарам гойташ дола басараш хьакхар аьлар, ГалгӀай Республика автодора Министерства.

«Цу тайпара болх дӀабахьаро, машенаш малагӀча оагӀорахьа, малагӀча боарамах лелаш хила еза хьагойташ бола, басара оаса

бохийташ яьча белгалонаша таро хилийтар, эггара дукхагӀа машенаш лелача навкӀа тӀа цхьоагӀо е», — аьлар Назрана юкӀарлонна викалаша.

Шоай ханнахьа дикал лакха йола болх дӀабахьарах, машеный водителий а иштта гӀаш болхари а таро я, дикача хьалашка дӀа-юха баха.

ДӀаяхача ханашка, цу тай-

пара хьалаш ца хилар бахьан долаш, машена навкӀашка хьовзамаш хулар, наха а зуламаш доалар.

ХьалхагӀа «Сердало» газетага хоам баьбар, навкӀаш тоадарца цхьана, республика столице Магас — пхье нах а машенаш а дӀа-юха лелача навкӀашка, белгалон знакаш яра болх вӀашагӀбеллаб аьнна.

ГалгӀайче, навкӀа йистошка нувхаш Йовуттаярах, таӀазар дергда

БӀАРХОЙ Муслим

«ГалгӀайчен Назрань — шахьаре, нувхаш гульяра лаьрххӀа йола моттигаш кийчьергья тӀехьар тӀа, бакьда навкӀа йистошка гӀолла уж Йовуттаераш бехктокхаме озарга, уж гӀод такха дезаш а хургба», — аьлар мӀэре пресс-служба.

«Шахьара доазув цӀендара, цига лостам бара болх, дӀаболабаьб лаьрххӀа йола техника а, иштта болхлой а юкьебаьха.

Цхьабакьда, из гӀулакх овлангара хувца дезаш да. Укх дукхача шерашка Кхоартой ураме бахача наха, никь дӀалоацаш, нувхаш хьаараувттаю. Администраце болхлоша дӀааларах, хувцалуш хӀама дац. Из кхоачамбоацар юстара даккхара, массахьа хӀама гойташ йола камераш оттаяь мӀэре болхлоша. Нувхаш Йокхувсаш йолча машеный номераш тӀайола каьхат а дӀадахьийтад МВД. Укх бӀарччача бетта, нухаш Йокхувсаш бола водителаш ба, цу тӀа белгалбаьннараш. Цудухьа, уж бехктокхаме озара а, иштта царна бокьонах доагӀаш дола гӀод тохара а беш ба из болх», — аьлар «Сердало» газетага, Назрань администраце пресс-служба.

Назрана администраци тешаш я, цу тайпара, нувхаш Йокхувсаш бола нах бехктокхаме озаро, таро хулийтаргья дӀахо йодача хана, уж массежх нийсача навкӀа тӀа баха а, иштта Назрань — шахьара куцсибат тоаде а, цига лостам бе а таро хургхиларах.

ГалгӀайчен навкӀа служба болхлоша, Магасе, цхьабкха объект дӀачуялар

Коззой Мадина

«Кхерамзленна дикал йола навкӀаш» ячача къаман проектах дӀахьош да навкӀаш тоадара балхаш. Цу тайпара капитални ремонт яьй, Нальгиева ураме уллача навкӀа тӀа, тӀера цхьа оаса хьал

а ийца, никь керда боккхаш дола балхаш дӀадахьад цига. ХӀанз 1,73 километр бӀаьхача никь, керда Юбиллача санна ба.

«Говзанчаша шоаш никь тоабеш фрезировка яьй, никь хьаныйсбеш, тӀера цхьа оаса хув-

цаш къахьийгад, цар, иштта, навкӀа уллувра оагӀонаш тоаяьй, чоагӀгьяьй, навкӀа боагӀарашта лаьрхӀа йола белгалон знакаш оттаяьй», — аьлар машеннавкӀый министерстве.

ГалгӀай Республика машеннавкӀый министра Хаматхана-

навкӀан Батыра ячачо, «балхаш дика даьд, лертгӀа навкӀаш хургдола бокьонаш юкье а йоахаш».

КхоалагӀа шу да, ГалгӀайче навкӀа служба болхлоша къаман проект маьхалиоаккхаш, хьалхарчарца уж балхаш йистедоахаш латта.

ГалгIай Республика Къаман Библиотека Фонде, ГалгIай Россельхоз-центра филиало арахийца пособеш тIакхийттар

Коазой **Мадина**

Аграрешта долча новкъостала лаьрхIа, ГалгIай Россельхоз-центра филиало 2020-2021 шерашка фитосанитарни тохкамаш даь хиларца, оттадаь пособеш далар Къаман библиотека книжни фонда. Цу тIа гушба, республика юртбоахама кхашка, паччахьалкхен декхарах, дIабихьа фитосанитарни тохкама болх.

«ГалгIай Республика, 2020 шера юртбоахама кхашка дIайиннача культурай фитосанитарни хьал, иштта 2021 шера, зе хинна, кхашкара дIайина культураш юхаметтайоалаяра баь болх», «ГалгIай Республика 2021 шера юртбоахама культураш дIайиннача даькъа тIа фитосанитарни хьал, иштта 2022 шера, зе хиннача объектшара из мел дIа-юха даьржар хара дIабихьа болх» ба цу юкъе.

«Уж пособеш юкъедахара бахьан да, зе деш йолча хIамашта, лазара, оасара духьала къовсам лоаттабара бола болх дикагIа тахкар, из сихагIа дегIабоалабар.

Цунах, иштта пайда эцаргба, юртбоахама дешар дешаш болча студенташа санна, юртбоахама предприяти кулгалхоша а», — хоам бу филиала кхуврче.

ГалгIайчен дешархошта хьалхадаьккхар, террористически кхераме хьал эттача, мишта хила веза

ГIазданаькъан **Ахьмад**

Назранерча №9 йолча ишколе дагIача берашта дийцар, репрессе Iазап эзача наьха Мемориальни комплекса йоккхагIа йолча болхлочо Овшанаькъан Аьсета, терроризма, экстеремизма идеологи наха юкъеяларо мел доккха зе ду.

Царца деш дола къамаьл, тематически видеоматериалаца го йиш йолаш дар, хIаьта цул тIехьагIа, дIайихьача викторине терроризма духьалара кхерамзлен бокъонаш, ма-ярра, йовзийтар.

«Цига къамаьл деш иштта, дейзар «экстремизм», «терроризм» яхача дешай малан,

цу шин деша шоайла тара хилар, башхало хилар, терроризма оагIонаш малагIаш я, кагийбарашта юкъе, из даржара, цар беш бола болх малагIа ба.

ДIахо, кагийбарашта довзийтар, шоай мугIарашка дукхагIа кхувш йоагIача тIехьено дакъалоацаргдолаш, цу харцахьча гIозаро

малагIа болх бу, иштта белгалдир, цу хьакъехьа Iexa ца валара малагIа никъ лелабе беза. Интернеташка гIюлла деш дола йоазув чIоагIа лораде дезаш хилар, ше Iexавергвоацаш, саг фийла хила везалга», — аьлар «Сердало» газетата мероприяти вIашагIьеллараша.

«Телеком-планета-2022» яхача олимпиаде, дакъа лаьцар вай дешархоша

ГIазданаькъан **Ахьмад**

«Телеком-планета-2022» яхача олимпиаде, кхоалагIа моттиг йоаккхаш, коталора вай республика, Шолжапхьерча №7 йолча ишкола дешархочо Мержой Танзилас. «Информатика и инфокоммуникационные технологии» яхача оагIонцара ший кхета-

ми низи дIахьекхар Танзилас. Иштта, олимпиада доакъашхо хиларах дола сертификат бе деллар, цу ишколе 9-ча классе вагIача Оздой Мухьмад-Амира, — дийцар тха газета интервью луш, дешареи Илманеи министерства пресс-служба.

«Котбаьннаний цераш хьакхайкайир Санкт-Петербургерча

телекоммуникацех йолча университетете.

Из ба телекоммуникационни технологех студенташа боккха кхетам эца дешара-Илмана кхуврч. ХIара шера дукхагIа дешархой тIаозаш хьайоагIа университет.

Тайп-тайпара говзалаш гойташ дола, лакха кхетам бола, бераш хул олимпиаде шоай низ

хьахьокхаш. «Телеком-планета» — лакха начIал долча кагирхой кхетаче я. Уж ба тIехьа гIа йоагIача хана, цу мугIаре доккха балхаш гойташ, вай мехка гIулакха къахьегаргдараш. Олимпиада — из ше хоржаргйолча проффесен духьала боаккха хьалхара гIа ба», — аьлар, унивирситета проректор йолча, Алексеенко Иринас.

Квартирай аренда гѳулакх хѳанзолца ше хиннача бесса, латтаргхиларах дог тийша ба бахархой

Султыгнакѳан Йоакѳап

Таханара ха доккхий хувцамаш юкѳеденарех яле а, квартирай аренда кхы лакхагѳа урагѳа ца йодаш, ше хиннача хѳала гѳа латтаргда аьнна хет, вай мехка бахархошта, из гѳулакх. Из хѳаьокх, тха газето, 100 сагага хаттараш телаш дѳабихѳа тохкамо. Укх шера Магасеи, иштта Назранеи чуѳе фусам лацар 15-17 эзар сомах латт.

Цѳан дийнахѳа квартира лаца 1800 сом дала деза. Санкцеш юкѳе йоалаь, вара хѳал, массанахѳа, геттара цѳоагѳа хувцаделарга хѳежача, из мах сов лакха бац. Буача кхачан гѳулакхаца нийсдича, арендах тела ахча ше лаьттарара хувцаденнад аьнна хет. Ерригача Россѳе а 15% лохдала тарлуш да из ахча. Эксперташа дувцадох, ажкан хана хила тарлуш да из гѳулакх.

720 дешархочоа лаьрхѳа, цѳаькха а, керда, ишкол ураэттар вай мехка

Коазой Мадина

«Дешар» яхача кѳаман проекта хѳатѳадоагѳа кердача дешара шераца, дешархой гѳаэцаргѳа цѳаькха керда ишколо

Хѳатѳадоагѳа кердача дешара шераца, шерра морхѳ

бийла, дешархой гѳаэцаргѳа цѳаькха керда ишколо. Канала дехѳа, Тумгоева цѳерах йолча ураме, урагѳабахар 720 бера лаьрхѳа бола, дешара хоза кхуврч. Из беркате болх «Дешар» яхача кѳаман проекта юкѳе бодаш ба. «Физикаи, трудаи, химиней кѳоастаяь кабинеташ, ший хила боагѳа кхо-

ачамца кийчѳыя я.

«Таханарча дийнахѳа, цу хозача фусам дѳатѳадоалача наькѳаш гѳа, асфальт буллаш боах болхлой. Дѳахо мел дола белхаш йистедаьнна, хкетам лакхе ловраш гѳаэца кийча йолаш, ший хозача куцаца уж гѳахѳехаш латт керда ишкол», — аьлар республике гѳишлоех

йолча министерства пресс-служба. Дукха ха йоацаш тха газето хоам баьбар, Йоккхача Ачалкхе йотташ латтача, 720 дешархочоа лаьрхѳа ишколах. Кердача гѳишлой доазон гѳа дѳабодаш латт из болх. Юрта йисте йоарабьннарашта, хѳанз, гаьна баха ца безаш хургѳа ишкол.

Гѳалгѳайче, Назране, аргѳанара пхелагѳа ишкол хѳальѳеш латт 720 моттига лаьрхѳа

Султыгнакѳан Йоакѳап

Назранера №4 йола кѳаьна-ра ишкола хиннача, хѳанз, балхаш дѳахѳош да, йоккха, хѳанзарча хано дѳадеххача бесса, паргѳата 720 моттига лаьрхѳа ишкола хѳальѳеш

аьлар, «Сердало» газета корреспондента.

Гѳалгѳайчен, дукхагѳа нах бахача юрташка хѳальѳеш керда ишколаш пхеннега кхоачаш я, карарча хана.

Керттера йоккха гѳишло

хѳальѳеш, цу даькѳа гѳа, гѳишлон балхаш дѳадахѳарал совгѳа, говзанчаша цигара ца эшаш йола гѳишлош дѳайоахаш, доазув цѳендеш латт.

Говзанчаша оттабѳа маьхага хѳаьжача, цу тайпара керда ишколаш хѳальѳеш хиларо,

таро хулийтаргѳа шин сменах дешаш дола бераш, цѳан сменах мара деша аха ца дезаш хилийта а, цул совгѳа, таханарча дено дѳадеххача бесса интеллектуальни а физически а уж дѳерѳабара дола, хѳалаш хилийтаро а.

Промышленностех йолча министерства, хѳара дийнахѳа, тохкам бу республике латтача маьхашта

Султыгнакѳан Йоакѳап

Тайп-тайпарча моттигашка, маьхашта гѳахѳоам бе, арабол республике промышленностех йолча министерства болхой. Цу мугѳарерча министра гѳонча волча Дорджиѳев Бадмас яхачош, из болх дѳабахѳара гѳехѳа дакѳа лоацаш ба, администрацей болхлои роспотребнадзореи. Из хоам бу, тахан, республика Правительства пресс-служба.

Цо теркалдаьцош, 10% лакхагѳа маьхаш увтта-даьраш, дукхагѳа даькѳе, буаш бола кхача ба. 10,7% -45,2%-га кхоачаш латт маьхаш. Цу юкѳе я: коартол, кабуц, моажол, хох, кхѳдола хѳаьсаш. Цѳаьц-ца долча даарашта гѳатѳах ахча, цѳа Кѳеззига, лохдаьдар. Дорджиѳев Бадмас цу гѳулакха, массе оагѳув чуло-ацаш, йоаржяь анализ елар. Дѳахо йодача хана а маьхай гѳулакх, гѳахѳоам беш хургѳа.

12 ЙОАЗОНХО

Ше-ший ханачухъ гучабувл керда говзанчаш. Царна юкье белгала ба йоазанхой. Советий 1аьдал долча хана, царех оалар «адамий синой инженераш» аьле. Уж ба уж, шоаш ба хача е баьхача заман куцаш, говзача йоазонашца, т1ехьа доаг1ача ноахалашта дита а дуташ а къахьегаш хьабоаг1араш. Дунен дуккхача къамий доккха нач1ал дола, каьхата метта говза йоазанхой хинна-бецаре, мел кье хургдар халквий истори.

Ховш ма хиллара, вай къаман литература хьахиннад, 1923 шера г1алг1ай кепайоазув в1ашаг1деллача хана. Юхьанца з1амигача жанрашкар (стихашкара, лоацача дувцарашкара, лоацача статьяшкара) д1а а болабена повесташка, романашка, пьесашка къахьаб г1алг1ай йоазанхой. Укхача аланза далац, вай йоазув хьа а хилале, эрсий меттала яз деш нах вай хинналга. Цу хьакъехьа массайтта 1илман болх ба язбаь. Цар ц1ераш шерра йовзаш я.

1илманца бакъдаь да, адамаша дувца метташ къаь тайпара хилар: йоазон метташ, къона йоазув долаш, йоазув доацаш. Царна юкье вай г1алг1ай мотт, къона йоазув долчарех ба. Эрсий меттала аьлча «младописменный». Х1аьта йоазон истори 1аламате чоалхане, шира, к1оарга да. Массайтта эзар шу хьалха загал-йоазув (клинопись) леладаьд. Цул т1ехьаг1а заман башхалашца керда йоазонаш хьахиннад дунен дуккхача мехкашка. Вай замаха дукха йоазон системаш я адамлено пайда эцаш лелаш. Х1аьта г1алг1ай кепайоазув кириллица ларде да (1923-1938 шерашка латинница ларде хиннад). Вай х1анзара алфавит кириллица ларде а долаш, 46 алапах латташ да. Цунца ялх грамматически гойтам ба, ялх ха я, барх1 падеж я. Долче, цо вай метта йизза кхоачо ю. Цудухьа ала лов, г1алг1ай меттала яз деш дуккха а йоазанхой болга. Царех я тахан вай укх йоазонца хьоахьяь 1ахильгнаькъан Зарета а. Вай метта говзал, чулоацам, к1оаргал, хозал ювцарех йоацаш шийна ховш я из. Цудухьа цо г1алг1ай меттала деш дола йоазонаш, атта дешалаш а наха дешалаш а да.

Из яьй 1ахильгнаькъан Т1охага Хьусенеи Атабе Хьаваи дезале. Заретай ши вошеи ши йишеи да.

Чернореченское яхача юртара ишкола йистеяьккхача, Буро т1арча Кьулбаседкъа Х1ирийчен университета химико-биологически факультет йистеяьккхача Заретас. Ц1аг1ара з1амаг1бола вежарии йижарии боча лелабу боккхаг1болча вежараша Джамалайлеси Сай-Саьламеи. З1амига болча хана да-нана доацаш уж бисарах, цар беркате йовхал эшийтац цу шинне, з1амаг1чарна.

Лакхера дешар дийша йи-

Исбахьален литература говзанча

1ахильгнаькъан Заретай Йоазонех

стелялча, кердача фусаме къаьче, ший дезал хьахул цун. Ала деза, боккхача, шин сесаго баь дезал болча фусамерча, воккаг1волча волаца Заретай вахар дувцаденналга. Итт вошеи йиь йишеи, да-нанеи, дуккха а кхоачара гаргара нахи болча дезале нийсьенна яле а царна ийшача метте наьна кога-метта отта а ховш, цар хьамсара нус а йолаш хьайоаг1а из. Вайна ховш да г1алг1ай несий декхараш мел чоалхане, бехктокхамеи а дукха а да. Х1аьта ше а дезала нана я из. Цун виь дезалхо ва. Кхоь воли цьа йоли. Уж х1анз шой дезалаш а болаш бахаш ба хьанала къа а хьегаш. Цу виье дезалхоцо лакхера дешар 1омадаьд.

Цьабаькъда, вахара куцаш атта хиннадеце а Заретай-м аьттув боал кхолламе къахьега а, ший балха аха а, эздий нус хила а. «Наьха ц1ен г1а (маьре) яхача кхалсага вахара ирай, цун ший кара да», оалар вай боккхаг1чар. Цун ма1ан да, ше чухача дезала а, лоалахой а, гаргарчар а лерх1ам беш хилча, цунна яха атта хургда яхалга. Х1аьта къона нускал долча хана денз, ше езийташ, хозача г1улакхаца йолаш, балха г1а, ц1аг1а-ара шийца къамаьл

долаш мел болчарга ше ларх1ийта а ховш, уж а лоарх1аш хьайоаг1а из.

Кастлушха Аьлтий-Юртарча ишколе хьехархочун говзалца къахьегаш хул къона кхалсаг, 1981 шера денз 1994 шера кхачалца. Ше 1омаьр химика-биолога говзал яле а, цу дешарах кхоачам бац цо. Цудухьа 2011 шера йистеяьккх Москверча Дуненхалкъашта юкьерча Академически институту юридически факультет. Дунен дешарах боала пайда боккха болга ховш йолча Заретас, хадданза къахьегаш шийна цовш дараш д1а-ч1оаг1деш, ца ховр хьаломадеш, кердадоахаш.

Цьа къаьстта боча гаргало я, дуккхача йоазоний а книжкай автор йолча кхалсага, ший хьамсарча г1алг1ай меттаца. Духхьашха ший йоазонашта эрсий меттала кепаетта йолаенна яле а наьна меттала шийна язлургдолийте яхача уйлах йола шеко, в1алла гарга йитац цо, боккхаг1чар хьехамца. Цудухьа ба цун йоазон мотт а лебеш бола мотт а г1алг1аша лебеча боараме хозеи к1аьдеи.

Кхувш воаг1ача хана х1аранена лов ца1 дале а йоазув де. Метта хозал йовзала а керда йоазув де хар а

лоарх1аме хиларах цьаьболчарех йоазанхой хьахул. Цу хьакъехьа 1илманхочо белгалду: «...Наггахьа саг виссац вайх, къаьстта ше къона волча хана, цьаьцаца говзама произведени, масала, стихотворени, дувцар, эпиграмма е кхыча тайпара дола говзама йоазув де безам г1а ца бодаш, цу хьакъе ший низ а, хьинар а ца тоахкаш.

Х1аьта цу тайпара говзама произведени хьакхоллилга массанена а х1ана хетац аьнна дикка атта а, сиха а, моллаг1ча сага а в1ашт1ехьа даргдолаш дола г1улакх хетара, дукхаг1ча даькъе наггахьарча сага мара в1ашт1ехьадалац из х1ама доаг1ача тайпара кхоачашде.

Цудухьа оалаш да из, йоазонаш деш бараш мел дукха бале а, бокьонцара йоазонхой геттара к1езига хул аьнна, х1аьта кхы а к1езигаг1а хул ший халкъа литература дика дег1адоаладе а, из кхы а лакхаг1ча лаг1а г1а даккха а караг1даьнна бола йоазонхой.

Цун бахьан да, ший замаляхьа бахача наьха дагардар бокьонца зе а дувца а дуккхачар уйлаши хьашташи гойта, цар духовни вахар хьахьоккха моллаг1ча сага караг1а ца долаш хилар. Д1а-

яхача замашкахьа а, х1анз а из дуденнадац, цо мел дукха йоазонаш дарах, бокьонца волча поэта мара...» 1

Зарета бокьонца поэтически говзал йолаш хилара масалаш ди-денга мел доал гучадувл цун йоазонашца, книжкашца, цох яз деша 1илман балхашца. Бера хана денз говза аьнна дош дукха дезаш, г1алг1ай метта мах а хам а бовзаш, из дика лебеча дезалера ше хиларах тарра, цун йоакхо еш хул из. Хадданза поэтически боараме уйлаш хул цун сакхетаме лелаш. Цьабаькъда уж нахала яха лоарх1а ца еш, цьа юкье яьккхай цо, эхь хеташ а ший йоазоний дикалах шек йолаш а. Дале а мелла къайла илла эздий уйла, ший бахьан хьаьтте наха д1айовз, сага оамалашца, цун вахара куцашца, цо нахаца леладеча хозача г1улакхашца.

Заретай эггара хьалхарча йоазонашта кепатехай 2011 шера.

Г1алг1ай мотт а эрсий мотт а цьаьтарра дика ховш йолча йоазанхочун произведенеш, тайп-тайпарча кепайоазон изданешка 1от1аьхьай. «Яздеш вар ца яздыча 1елац» яха алар, цунна доаг1аш да ала мегаргда. Цудухьа хадданза ший сакхетаме хьало-

14 ДОКУМЕНТЫ

Министерство имущественных и земельных отношений Республики Ингушетия на основании распоряжения Минимущества Ингушетии №760 от 13.04.2022 г. объявляет о проведении аукциона на право аренды земельного участка находящегося в государственной собственности Республики Ингушетия.

Аукцион состоится в 11 ч. 30 мин. **01.06.2022 г.** по адресу: РЕСПУБЛИКА ИНГУШЕТИЯ, ГОРОД НАЗРАНЬ, ТЕРРИТОРИЯ ЦЕНТРАЛЬНЫЙ ОКРУГ, ПРОСПЕКТ И.БАЗОРКИНА, ДОМ 70, ЭТАЖ 2, отдел арендных отношений.

Заявки принимаются с 9 ч 00 мин. **22.04.2022 г.** по 11 ч 00 мин. **30.05.2022 г.** по адресу: РЕСПУБЛИКА ИНГУШЕТИЯ, ГОРОД НАЗРАНЬ, ТЕРРИТОРИЯ ЦЕНТРАЛЬНЫЙ ОКРУГ, ПРОСПЕКТ И.БАЗОРКИНА, ДОМ 70, ЭТАЖ 2, отдел арендных отношений.

Лот №1.

Предмет аукциона: право аренды в отношении земельного участка, находящегося в государственной собственности Республики Ингушетия, категория земли - земли сельскохозяйственного назначения, вид разрешенного использования - хранение и переработка сельскохозяйственной продукции, в целях строительства предприятия по переработке грецкого ореха, кадастровый номер 06:04:000003:1383, площадь 48902 кв.м., расположенный по адресу: Российская Федерация, Республика Ингушетия, Назрановский муниципальный район, с.п. Яндаре.

Ограничения и обременения в отношении земельного участка предусмотрены статьями 56, 56.1 Земельного кодекса РФ:

Срок действия: с 14.01.2022, реквизиты документа-основания: распоряжение об установлении придорожных полос автомобильной дороги общего пользования федерального значения Р-217 «Кавказ» автомобильная дорога М-4 «Дон» - Владикавказ - Грозный - Махачкала - граница с Азербайджанской Республикой на участке км 563+778 - км 602+000, расположенном в границах Назрановского, Сунженского районов Республики Ингушетия от 15.11.2021 № 4112-р выдан: Министерство транспорта Российской Федерации Федеральное дорожное агентство (Росавтодор).

Срок действия: с 14.01.2022; реквизиты документа-основания: доверенность от 15.11.2018 № 78/178-н/78-2018-10-441 выдан: ООО «Газпром инвестгазификация»; карта (план) объекта землеустройства от 26.02.2019 № б/н.

Максимальные и (или) минимальные допустимые параметры разрешенного строительства для зоны МНП (зона градостроительного освоения территорий, расположенных за границами населённых пунктов) в соответствии со статьёй 38 Градостроительного кодекса Российской Федерации не подлежат ограничению (ст. 40 Правил землепользования и застройки муниципального образования МО с.п. Яндаре Назрановского муниципального района, утв. Решением Яндарского сельского Совета от 20 ноября 2012г. № 12/1-1 (в редакции утверждённой Решением Яндарского сельского Совета от 16.11.2016г. № 11/1-3).

Технические условия подключения (технологического присоединения) к сетям инженерно-технического обеспечения.

Министерство имущественных и земельных отношений Республики Ингушетия (далее – Организатор) на основании распоряжения Минимущества Ингушетии №792 от 19.04.2022г. объявляет о проведении аукциона на право аренды земельного участка, находящегося в собственности республики.

Аукцион состоится в 11ч. 00 мин. 31.05.2022г. по адресу: РЕСПУБЛИКА ИНГУШЕТИЯ, ГОРОД НАЗРАНЬ, ТЕРРИТОРИЯ ЦЕНТРАЛЬНЫЙ ОКРУГ, ПРОСПЕКТ И.БАЗОРКИНА, ДОМ 70, ЭТАЖ 2, отдел арендных отношений.

Заявки принимаются с 9 ч 00 мин. 22.04.2022г. по 11 ч 00 мин. 27.05.2022г. по адресу: РЕСПУБЛИКА ИНГУШЕТИЯ, ГОРОД НАЗРАНЬ, ТЕРРИТОРИЯ ЦЕНТРАЛЬНЫЙ ОКРУГ, ПРОСПЕКТ И.БАЗОРКИНА, ДОМ 70, ЭТАЖ 2, отдел арендных отношений.

Лот №1.

Предмет аукциона: право аренды в отношении земельного участка находящегося в республиканской собственности, категория земель - земли населённых пунктов, вид разрешенного использования - обслуживание автотранспорта, для обучения вождению водителей автотранспортных средств, кадастровый номер 06:05:060004:1012, площадь 7000 кв.м., расположенный по адресу: Российская Федерация, Республика Ингушетия, г. Назрань, Насыр-Кортский административный округ, ул. Бакинская, 73 «А».

Максимальные и (или) минимальные допустимые параметры разрешенного строительства для зоны ОД (зона общественно-делового назначения) в соответствии со статьёй 38 Градостроительного кодекса Российской Федерации подлежат ограничению.

Технические условия подключения (технологического присоединения) к сетям инженерно-технического обеспечения.

Технические условия для присоединения к электрическим сетям филиала ПАО «Россети Северный Кавказ» - «Ингушэнерго» № МР8/ИФ/01/485 от 13.04.2022г.

Технические условия на водоснабжение письмо Администрации «Водоканал г. Назрань» №23 от 25.03.2022г.

Технические условия на газоснабжение №215/2 от 31.03.2022г. АО «Газпром газораспределение Назрань».

Срок аренды: 2 года 9 месяцев.

Минимущество Ингушетии информирует о возможности предоставления на праве аренды земельного участка общей площадью 45350 кв.м., расположенный по адресу: Республика Ингушетия, Малгобекский район, с.п. Аки-Юрт, в целях осуществления деятельности крестьянского (фермерского) хозяйства.

Граждане и (или) крестьянские (фермерские) хозяйства, заинтересованные в предоставлении указанных участков, имеют право в течение тридцати дней, соответствующим со дня опубликования и размещения извещения, подавать заявление о намерении участвовать в аукционе на право заключения договора аренды такого земельного участка.

Ознакомиться со схемой расположения земельного участка, в соответствии с которыми

предстоит образование земельного участка, возможно в будние дни с 10:00 до 13:00 по адресу: Республика Ингушетия, г. Назрань, ЦАО, проспект Базоркина, 70, этаж 2.

Заявления принимаются по адресу: 386101, Республика Ингушетия, г. Назрань, ЦАО, проспект Базоркина, 70, этаж 2, контактный телефон: 8(8734) 77-11-30.

Способ подачи заявлений: в виде бумажного документа непосредственно при личном обращении или в виде бумажного документа посредством почтового отправления.

Дата начала приема заявлений – 09:00, 22 апреля 2022 г.

Дата окончания приема заявлений – 18:00, 23 мая 2022 г.

Технические условия для присоединения к электрическим сетям филиала ПАО «Россети Северный Кавказ» - «Ингушэнерго» предусмотрены письмом № МР8/ИФ/01/339 от 23.03.2022г.:

Технические условия по водоснабжению установлены в соответствии с письмом Администрации с.п.Яндаре Назрановского муниципального района № 106 от 28.02.2022г.

Технические условия на газоснабжение установлены в соответствии с письмом № 184/1 от 24.03.2022г. АО «Газпром газораспределение Назрань».

(техусловия размещены на сайте torgi.gov.ru, так же с ними можно ознакомиться, обратившись к организатору торгов)

Срок аренды: 10 лет 8 месяцев.

Начальная цена (ежегодный размер арендной платы): (10%) 59269,22 руб.

Шаг аукциона (3%): 1778,08 руб.

Задаток: 29634,61 руб.

Форма заявки на участие в аукционе, порядок ее приема, адрес и место её приема указано в извещении о проведении аукциона размещенном на официальном сайте Российской Федерации в сети «Интернет» для размещения информации о проведении торгов: www.torgi.gov.ru

Задаток вносится на расчетный счет организатора торгов: (Министерство имущественных и земельных отношений Республики Ингушетия, 386101, РЕСПУБЛИКА ИНГУШЕТИЯ, г. НАЗРАНЬ, тер. ЦЕНТРАЛЬНЫЙ ОКРУГ, пр-кт И.БАЗОРКИНА, д. 70, ИНН 0602012733, КПП 060601001, корр. счет 40102 810 3 4537 0000027, казначейский счет 0322 2643 2600 0000 1400, БИК 012618001, Отделение НБ Республика Ингушетия /УФК по Республике Ингушетия/г.Магас, лицевой счет 05142144540, КБК 163 111 05012 04 0000 120. В назначении платежа указывается «задаток для участия в аукционе номер извещения _____»)

Задаток должен поступить на счет Организатора не позднее момента рассмотрения заявки. Документом, подтверждающим поступление задатка на счет организатора торгов, является выписка со счета организатора торгов.

Задатки лицам, участвовавшим в аукционе, но не победившим в нем, возвращаются в течение 3 рабочих дней со дня подписания протокола о результатах аукциона.

Внесенный задаток заявителю, не допущенному к участию в аукционе, возвращается в течение трех рабочих дней со дня оформления протокола приема заявок на участие в аукционе.

Аукцион является открытым по составу участников и проводится организатором аукциона в присутствии аукционной комиссии и участников аукциона (их представителей).

Аукцион проводится путем повышения начальной (минимальной) цены договора (цены лота), указанной в Извещении о проведении открытого аукциона, на «шаг аукциона».

Победителем аукциона признается участник аукциона, предложивший наибольший размер ежегодной арендной платы за земельный участок.

Начальный размер годовой арендной платы: (2%): 39 728 руб. 42 коп.

Шаг аукциона (3%): 1 191 руб. 85 коп.

Размер задатка (20%): 7 945 руб. 68 коп.

(с техническими условиями можно ознакомиться обратившись к организатору торгов).

Форма заявки на участие в аукционе, порядок ее приема, адрес и место её приема указано в извещении о проведении аукциона размещенном на официальном сайте Российской Федерации в сети «Интернет» для размещения информации о проведении торгов: www.torgi.gov.ru

Задаток вносится на расчетный счет организатора торгов: (Министерство имущественных и земельных отношений Республики Ингушетия, 386101, РЕСПУБЛИКА ИНГУШЕТИЯ, г. НАЗРАНЬ, тер. ЦЕНТРАЛЬНЫЙ ОКРУГ, пр-кт И.БАЗОРКИНА, д. 70, ИНН 0602012733, КПП 060601001, корр. счет 40102.810.3.4537.0000027, БИК 012618001, Отделение НБ Республика Ингушетия г.Магас, УФК по Республике Ингушетия, лицевой счет 05142144540. В назначении платежа указывается «задаток для участия в аукционе номер извещения _____»).

Задаток должен поступить на счет Организатора не позднее момента рассмотрения заявок. Документом, подтверждающим поступление задатка на счет организатора торгов, является выписка со счета организатора торгов.

Задатки лицам, участвовавшим в аукционе, но не победившим в нем, возвращаются в течение 3 рабочих дней со дня подписания протокола о результатах аукциона.

Внесенный задаток заявителю, не допущенному к участию в аукционе, возвращается в течение трех рабочих дней со дня оформления протокола приема заявок на участие в аукционе.

Аукцион является открытым по составу участников и проводится организатором аукциона в присутствии аукционной комиссии и участников аукциона (их представителей).

Аукцион проводится путем повышения начальной (минимальной) цены договора (цены лота), указанной в Извещении о проведении открытого аукциона, на «шаг аукциона».

Победителем аукциона признается участник аукциона, предложивший наибольший размер ежегодной арендной платы за земельный участок.

ОБЪЯВЛЕНИЕ

В соответствии с Законом Российской Федерации от 26 июня 1992 года № 3132-1 «О статусе судей в Российской Федерации» Квалификационная коллегия судей Республики Ингушетия объявляет об открытии 2 вакантных должностей судей Верховного Суда Республики Ингушетия и 1 вакантной должности судьи Сунженского районного суда Республики Ингушетия.

Заявления и документы, перечисленные в пункте 6 статьи 5 вышеуказанного закона Квалификационной коллегией судей Республики Ингушетия принимаются с «21» апреля 2022 г. до 18:00 ч. «26» мая 2022 г.

Обращаться по адресу: г. Магас, ул. К. Кулиева, д. 6, Управление Судебного департамента в Республике Ингушетия к секретарю квалификационной коллегии судей Республики Ингушетия – Джаниеву М-Б.О.

ГалгIайчен 85% бахархоша, боахам эцаш денна ахча, тешшаме да аьнна лоархI

Султыгнаькъан Йоакъап

ГалгIайчен 85% бахархоша лоархI, дIа-юха лелаш боаца боахам, лаьттан чIегилг, е квартира эцаш дIадаха ахча тешшамеIа да лорадар аьнна. Из хаттар луш бола болх дIабихьар, 100 сага юкье, «Сердало» газе-

та корреспонденташа вай ГалгIайче ГIолла.

Цул совгIа, 57% саг кийча ва, лерттIа, юридически оагIорахьа кийчдаь хилча, цхьаннеца юкъяра, дIа-юха лелаш боаца боахам эца.

«Эггара хьалха маьхаш айдаларо, цул тIехьагIа долара мах Iубожаро, кхача-

на продукташта маьхаш тIакхетаро, цул тIехьагIа уж юха меттаоттаро, ГалгIайчен а иштта, кхыча региона а бахархоша шоай доалахьарча ахчан мах бо- жаргбоацаш дIа-юха лелаш боаца боахам, е лаьтта, е квартира эцар пайданеIа лоархI.

Цу тайпара ахча лорадар

дика довзаш да наха 90 шерашка денз», — аьлар республика финансай мах лелабераша.

Эксперташа яхачох, къаьстта волча вахархочо, цу тайпара лорадеш дола ахча массехк тешшамеIа да, цул совгIа, республике лаьттан мах массаза а лакха хиннаб.

ГалгIайче хьалде доладаьд, аьшка бетонах дола тIий, Шолжа хина тIагIолла

Султыгнаькъан Йоакъап

ГалгIайче, Шолжа — пхье аьшка бетонах дола тIий хьалде доладаьд, Шолжа хина тIагIолла из хургдолаш.

«Аьшка бетонах тIий хьалдаро таро хулийтаргья, шахьа-

ра юкъярча даькъаца, кердача цIеной район ювзае. Уж балхаш деш да «Кхерамзлен дикал лакха йола балхаш» яхача программа», — аьлар Шолжа мэре.

«Денна дегIаюагIаш, социальнo-экономически совйоалаш, бахархой тIакхеташ-

латтача муниципальни образоване даькъа тIа, хIанзарча ханара инфраструктура эшаш я, бахархошта дика хьалаш а, кхерамзлен Iалашо а, нах а, мухь а, дIа-юха кхачьара бола сиха болх а — хилийтара, ца хилча даргдоацар да из», — аьлар моттигерча администраце говзан-

чаша.

Шийтта метр дIаьха дола керда тIий лаьрхIа да, масса тайпара транспорт цу тIа ГIолла чакхьялара. Карарча шера, гурахьа, цу даькъа тIа бахача наьха таро хургья, кердача тIаь тIа ГIолла дIа-юха лела.

Не стало Дибы Магомедовны Албаковой. НАШЕЙ ДИБЫ...

Коллектив Национальной библиотеки Ингушетии с болью воспринял весть об уходе из жизни своего коллеги, с которым долгие годы работали вместе, ветерана библиотечного дела Ингушетии, доброго, прекрасного человека, «Заслуженный деятеля культуры РИ Дибы Магомедовны Албаковой».

Выражаем искренние и глубокие соболезнования дочери Хаवे и всем родным и близким Дибы Магомедовны и разделяем их горе.

Дибя Магомедовна с самого начала становления Национальной библиотеки внесла большой вклад в развитие библиотечного дела региона, а до этого – работая в Грозном в республиканской библиотеке им. А. П. Чехова

Возглавляя краеведческое направление библиотеки, она продвигала культуру ингушского народа, была близко знакома со многими классиками ингушской литературы.

Обладая большой эрудицией, трудолюбием, творческим мышлением, всю себя отдавала любимой работе, и оставила ее только в последние несколько лет по состоянию здоровья.

Для коллектива, да и всего нашего народа, ее уход из жизни – огромная потеря.

Светлая память о нашей дорогой, всеми любимой Дибе Магомедовне, человеку с прекрасной и благородной душой, навсегда сохранится в наших сердцах.

Дала къахетам болба цунах, Дала гешт долда, йирза моттиг Дала даькъала йойла.

2570 метр бола никъ тоабеш латт Назране

БIархой Муслим

Дагестанская оалаш йола урам, асфальта никъ булаш, ма даггара тоаеш латт. ДIахьош латта болх, малагIа боараме хьош ба, таьха ваха хилар пхье кулгалдеш вола Йовлой Урусхан.

«Массехк шу дар цу урамча бахархоша из никъ тоабар деха. Тахан, 2570 метрах латта никъ тоабеш дола белхаш, «Кхераме доаца дика наькъаш» яхача къаман проекте чудолхаш да. Никъ ше хьалха хинначул шерагIеи дикагIеи хургба тоабаш баьлча. Иштта, цига дехкад 1,7 метрах дола тротуараш. Цу урамча нахаца къамаьл деш, тахан, царна эггара хьалхарча юхьанца эшачун терко йир пхье мэра. Царех да урам тIа света бIоагIий догIар», — дийцар пхье мэрепча пресс-служба.

Кулгалхочо хьоахадир, дIахо белхаш дIадахьра тIехьа, ураме дагIа хIара ца, регистраци йолаш хила деза аьнна.

«ГОРЯЧАЯ ЛИНИЯ» ПРАВИТЕЛЬСТВА РИ ПО ПРОТИВОДЕЙСТВИЮ КОРРУПЦИИ +7 (8734) 55-11-57, ЕДИНЬИЙ ТЕЛЕФОН СЛУЖБЫ СПАСЕНИЯ 112

сердало

Учредители:
Правительство
Республики Ингушетия и
ГАУ «Общенациональная
газета «Сердало»

И.о. главного
редактора:
Султыгов Я.С.

Адрес Правительства РИ:
360001, г. Магас,
пр. И. Зязикова, 12.

Адрес редакции и издателя:
Республика Ингушетия,
386101, г. Назрань,
Тер. Центральный округ
пр. И.Базоркина, 60.
Тел.: 8 (8734) 77-11-84
Бухгалтерия: 8 (8734) 77-10-85.

Газета зарегистрирована
Управлением Росохранкультуры
по ЮФО.
Рег. номер ПИ № ФС 10-6526
от 5 марта 2007 г.

E-mail: serdalo@yandex.ru
Сайт газеты: serdalo.ru.

Набор и верстка произведены в
компьютерном центре редакции
газеты «Сердало».

Время подписания номера
по графику в печать:
20 апреля 2022 г.
Фактически 17:20.

Точка зрения авторов может не
совпадать с позицией редакции.
При перепечатке
ссылка на газету обязательна.
Письма, рукописи, фотографии,
рисунки не рецензируются и не
возвращаются.
Свободная цена

Газета отпечатана в издательстве
«Южный регион»,
с готовых диалитивов
Адрес: 357600, Ставропольский край,
г. Ессентуки, ул. Никольская, 5.
Заказ №1435 Тираж: 2000 экз.

ГІалгІайчен вахархочунгара, машин лелаяра бокъо луш дола каьхаташ хьадаьхад, корта бохабу малар менна из хиларах

Султыгнаькъан Йоакъап

ГІалгІайчен Шолжа района прокуратура, региона вахарчунна паччахьалкхен бехк беш дола ГІулакх хьаллаьцад, корта бохабу малар а менна, цо машин лаллар бахьан долаш.

Цу сага кхы бокъо лац, цьхан шераи пхе беттаи машина тІа ха аьлар, ГІалгІай Республика Прокуратура пресс-служба.

«Шолжа района прокуратура хьаллаьцар, 31 шу даьннача вахархочо корта бохабу малар менна, машин лалларах из бехке веш дола, уголовни ГІулакх. Цул совгІа, из саг административни бехктокхаме оттаваьвар бокъонах доагІача бесса, лорашка чакхваьнна ца хиларах», — аьлар республика тІахьожаме боахаме.

ГІулакх тахкачул тІехьагІа, судо оттадир, цу саго хьалхагІа, 2021 шера, Іай, иштта корта бохабу малар менна ше лаьца хиннавале а, цІаькхаза цу тайпара ГІулакх юха керда даьккхад аьнна. Из хьалаьцав наькъа тІа ха деча служба болхлоша.

Республика Шолжа районни судо, корта бохабу малар менна, машинаца лела ловш волча республика вахархочунна, 180 сахьат ца бича баргбоаца болх бара аьнна, ГІод техад.

Цу тайпара, цьхан шераи пхе беттаи, машинаца кхы, лела бокъо йолаш а вац из.

Гинекологехи, акушерствахи, перинатологехи латтача кьаман унахцїенон кхуврчера, говзанчий тоаба кхаьчай вай мехка

Коазой Мадина

Кулаков В. Церах болча акушерствахи, гинекологехи, перинатологехи болча унахцїенон кхуврчера лакха говзал йола лораш кхаьчаб вай мехка. Из беркате болх

юкье бода «Развитие частных сетей крупных и научных исследований и развертывание инновационных технологий» яхача федеральный проекта.

«Вай мехка цар дїабахьа

беза болх лоархїамечарех ба. Бахархошта акушераша, гинекологаша, неонатологаша, анестезиологаша лоаттадеча дарбах дарах тохкаши, царна боагІаш бола мах оттабеши бола боккха болх дїахьоргба тїабаькхача говзанчаша. Цу

ГІулакхах бола кхетам цар лакха ба, цунга хьежжа республикерча Перинатальни кхуврче, из гойташ ха йоакхаргья цар», — дийцар тха газетага унахцїенон министерства пресс-служба.

ГІалгІайчен шахьарашка, юрташка догІаш дийлхача доагІа хиш, новкьарле йоацаш чакхдоалаш хилара, Іалашо ю

Султыгнаькъан Йоакъап

ГІалгІайчен шахьарашка, юрташка, кьаьстта Шолжа хина йисте гІолла ядача, республика керттера хиш вїашагІкхетача моттигашка, хьалххе а кийчо еш латт, нагахьа санна докхий догІаш дийлха, Іаьржа

хиш доагІаш хуле, уж новкьарле йоацаш чакхдаргдолаш, — аьлар ГІалгІай Республика Іаламлорадара боахаме.

Цу тайпара, Илдарха-ГІала, Шолжа хина насосаш мукъаьхар Промыслови урамах, шахьар центральный тїий долча мот-

тигера.

«Лаьрххїа йолча техникаца массехк дїакьовлаенна моттигаш мукъаьхар, наха цунах зе даргдоацаш. Тїаьна кїалара моттиг а, иштта 150 метр хургда дола дакьа а хїара оагІорахьа мукъадаьккхар», — аьлар мьре.

Уж деррига балхаш деш да

цаьхха доккха хиш доагІе а цунах улошка бахача наха зе ца далийтара.

Дїадахьа лерхїаш а республика а муниципальный мероприятена чудооагІаш а дар уж балхаш, догІаш Іодоладелча царех бахархошта зе даргдоацаш.